
CYDBWYLLGOR GwE

04.07.2018

Yn bresennol:

Y Cyngorwyr: Gareth Thomas – Cadeirydd (Cyngor Gwynedd), Phil Wynn – Is Gadeirydd (Cyngor Bwrdeistrefol Siriol Wrecsam), Garffild Lewis (Cyngor Bwrdeistrefol Conwy), Ian Roberts (Cyngor Sir y Fflint), a Meirion Jones (Cyngor Sir Ynys Mon).

Aelodau Cyfetholedig heb bleidlais: Haf Williams (Cynrychiolydd Ysgolion Cynradd), Peter Agnew (Cynrychiolydd Ysgolion Uwchradd), Alison Fisher (Cynrychiolydd Llywodraethwr)

Swyddogion heb bleidlais: Karen Evans (Cyngor Sir Ddinbych), Ian Roberts (Cyngor Bwrdeistref Siron Wrecsam)

Swyddogion yn bresennol: Arwyn Thomas (Rheolwr Gyfarwyddwr GwE), Iwan G. Evans (Pennaeth y Gwasanaeth Cyfreithiol yr Awdurdod Lletyol - Cyngor Gwynedd), Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid yr Awdurdod Lletyol - Cyngor Gwynedd), Bethan Eleri Roberts (Rheolwr Rheoli Perfformiad GwE), Euros Davies (GwE) ac Annes Sion (Swyddog Cefnogi Aelodau y Awdurdod Lletyol - Cyngor Gwynedd).

1. YMDDIHEURIADAU

Y Cyng. Huw Hilditch-Roberts (Cyngor Sir Ddinbych), Rosalind Williams (Yr Eglwys yng Nghymru), Janoathan Morgan (Cynrychiolydd Ysgolion Arbennig), Arwyn Williams (Cyngor Sir Ynys Mon), Dr Lowri Brown (Cyngor Bwrdeistref Conwy), Claire Homard (Cyngor Sir y Fflint), Garem Jackson (Cyngor Gwynedd), Dr Gwynne Jones (Cyngor Sir Ynys Mon), Rhys Howards Hughes (Cyfarwyddwr Cynorthwyol GwE).

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiad o fuddiant personol gan unrhyw aelod oedd yn bresennol.

3. MATERION BRYS

Nid oedd unrhyw faterion brys.

4. COFNODION Y CYFARFOD BLAENOROL

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar y 23 Mai 2018, fel rhai cywir.

5. DATGANIAD LLYWODRAETHU

PENDERFYNIAD

Cymeradwyo'r datganiad Llywodraethu Blynyddol.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi fod Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) (Diwygio) 2018 yn gosod gofynion penodol ar gyrff cyhoeddus sydd yn gweithredu trefniadau rheoli partneriaethau drwy gydbwyllgorau ffurfiol. Nodwyd fod gofyn i'r Cydbwyllgor dderbyn a chymeradwyo'r Datganiad. Mynegwyd fod y Datganiad Llywodraethu yn seiliedig ar yr un a

gyhoeddwyd y llynedd ac nad oedd llawer o newid. Edrychwyd yn benodol ar yr Egwyddorion, gan nodi'r prif egwyddorion a oedd yn cynnwys bod yn agored, sgiliau a chreadigedd a pherthnasau effeithiol.

Manylwyd pryd y bu i'r Cydbwyllgor gyfarfod, yn ogystal â'r Grŵp Defnyddwyr, sydd yn gyfle i ysgolion roi adborth. Nodwyd fod adroddiad wedi ei lunio yn dilyn ymweliad Estyn â GwE, yn nodi'r cynnydd sydd wedi ei wneud yn dilyn yr arolygiad yn 2016. Ychwanegwyd fod yr adroddiad wedi bod o flaen y cydbwyllgor yng nghyfarfod Tachwedd 2017. Esboniwyd nad oes llawer o newid wedi ei wneud i'r Datganiad a gymeradwywyd y llynedd ond y bydd angen ei fabwysiadu.

6. AROLYGIAETH DYSGU: ADOLYGIAD ANNIBYNNOL O ESTYN - YR ATHRO GRAHAM DONALDSON

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi fod trafodaeth wedi bod yn y cyfarfod blaenorol am atebolrwydd, ac ychwanegwyd fod yr adroddiad hwn yn ffitio i mewn i'r fframwaith atebolrwydd.

Amlinellwyd y camau sydd wedi ei nodi yn yr adroddiad gan nodi fod y cam gyntaf yn ailgyfeirio Estyn i gefnogi ysgolion ac na fydd arolygu yn cael ei gynnal yn ystod 2019/20. Esboniwyd y bydd ysgolion sydd mewn categori statudol yn parhau i gael ail ymweliad. Bydd trefn hunan arfarnu newydd a bydd fframwaith yn cael ei greu er mwyn cynorthwyo ysgolion. Mynegwyd y bydd y fframwaith yn cael ei beilota yn ystod mis Medi. Nodwyd mai'r ail gam fydd dechrau arolygu eto o 2020 ymlaen. Ymhelaethwyd y bydd yn edrych yn fanylach ar yr hunan arfarnu. Esboniwyd mai'r trydydd cam fydd yr arolygiadau a fydd yn hunan arfarnu.

Nodwyd fod angen eglurdeb o ran beth fydd rhan 2 a beth fydd rôl y consortia.

Sylwadau'n codi o'r drafodaeth.

- Nodwyd fod angen eglurdeb o rolau pawb. Holwyd beth yw'r amserlen - nodwyd fod disgwyl i'r newidiadau ddechrau digwydd yn ystod 2019/20.
- Ychwanegwyd y bydd angen cynllun cyfathrebu clir unwaith y bydd eglurhad clir a phellach am yr adroddiad.

PENDERFYNWYD: Derbyn yr adroddiad.

7. CYNNIG PROFFESIYNOL GwE

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi mai hwn yw'r ail gynnig ers mis Tachwedd diwethaf. Ychwanegwyd fod y cynnig bellach yn cynnwys 54 o fodolau rhesymeg a'u bod yn canolbwyntio yn benodol ar effaith.

Dangoswyd enghraifft o'r Model Rhesymeg. Nodwyd fod blaenoriaethau GwE a blaenoriaethau cenedlaethol wedi ei hymgorffori yn y Modelau Rhesymeg. Anfonwyd y Cynnig Proffesiynol i'r ysgolion yn ystod mis Mehefin.

Mynegwyd fod yr hyfforddiant bellach ar gael, a bod modd i'r ysgolion gofrestru ar y we. Hyd yma, nodwyd fod yr adborth gan ysgolion wedi bod yn dda a'i fod wedi ei ryddhau mewn amser i fwydo i mewn i'r CDY.

Sylwadau'n codi o'r drafodaeth.

- Holwyd os yw hi yn anodd i athrawon fynychu'r hyfforddiant o ganlyniad i gyllidebau prin i ryddhau staff. Nodwyd ei bod yn gallu bod yn anodd i athrawon ond gobeithir bydd gweithio mewn clystyrau yn hwyluso hyn.
- Trafodwyd toriadau gan nodi fod angen cynnal trafodaethau o ran sut mae modd i ysgolion wneud datblygiadau a thrawsffurfio'r ffordd maent yn gweithio.
- Ychwanegwyd ei bod yn broblem ymarferol i adael athrawon o'r ysgolion er mwyn gwneud hyfforddiant proffesiynol.
- Diolchwyd i Euros Davies am ei waith.

PENDERFYNWYD: Derbyd yr adroddiad.

8. YSGOLION FEL SEFYDLIAD SYDD YN DYSGU

Cyflwynwyd adroddiad gan nodi fod cyhoeddiad wedi bod yn nodi beth sydd yn gwneud ysgol yn Sefydliad Sydd yn Dysgu. Mynegwyd fod Llywodraeth Cymru wedi nodi gweledigaeth ar gyfer Ysgolion fel Sefydliad sy'n Dysgu (YSD).

Dangoswyd templed o'r weledigaeth ar gyfer YSD. Nodwyd y bydd grŵp o ysgolion yn creu animeiddiad o beth yw YSD gan nodi fod disgwyliad i bob ysgol fod yn YSD o Hydref 2019. Ychwanegwyd y bydd GwE yn parhau i weithio gyda ysgolion penodol a bydd modd iddynt rannu eu gwybodaeth o fewn eu hardal. Bydd yr arolwg yn cael ei anfon allan i ysgolion cyn Tachwedd 2018.

Sylwadau'n codi o'r drafodaeth.

- Trafodwyd beth mae GwE yn ei wneud gyda'r Prifysgolion er mwyn sicrhau fod athrawon y dyfodol â'r sgiliau sydd ei angen ar gyfer YSD. Nodwyd fod partneriaeth dynn gyda Phrifysgolion Bangor a Gaer sydd yn gweithio i ddatblygu athrawon y dyfodol.

PENDERFYNWYD: Derbyd yr adroddiad.

9. COFRESTR RISG

Cyflwynwyd adroddiad gan nodi ei bod yn ddogfen fyw ac yn un sy'n cael ei haddasu yn aml. Nodwyd fod 11 o'r risgiau wedi eu diweddarau, ac ychwanegwyd fod risg 2, 5 a 14 yn rhai newydd yn dilyn cyfuno amrywiol risgiau eraill.

Ychwanegwyd fod risg ychwanegol sef cael gwybodaeth yn amserol gan y Llywodraeth Cymru.

Sylwadau'n codi o'r drafodaeth.

- Nodwyd bod angen edrych ymhellach ar y camau lliniaru.

PENDERFYNWYD: Cymeradwyo'r adroddiad.

10. DATGANIAD O'R CYFRIFON – ADRODDIAD CYLLID

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi mai cyfrifon Mawrth yw'r rhain ac mai datganiadau wedi eu hardystio yw'r atodiadau. Nodwyd y bydd y datganiadau yn dod yn ôl ym mis Medi yn dilyn archwiliad pellach. Esboniwyd y ddogfen gan bwysleisio rhai ffigyrau.

Nodwyd mai'r brif broblem yw cael arian yn hwyr yn y flwyddyn ariannol. O ganlyniad i hyn, mynegwyd ei bod yn anodd cynllunio i'r dyfodol a phenderfynu sut i wario'r arian.

Ychwanegwyd nad yw'n edrych fel y bydd hyn yn newid yn fuan a nodwyd nad yw'r sefyllfa yma unigryw i addysg yn unig. Nodwyd yn y sefyllfa ariannol sydd ohoni y bydd modd defnyddio'r gyllideb mewn ffordd wahanol, ond bydd angen mwy o sefydlogrwydd.

PENDERFYNWYD: Derbyn yr adroddiad.